

חוליה בשרשרת

רשמי ביקור בבית החלוצות שברמת גן

הקרקובי.

באדיבות רבה מליכה אותנו בהדרים המרווחים והמרוהטים, בכל חדר וחדר שתי מיטות מתקפלות עבור ארבע בחרות, ארון בעל שלש דלתות, שולחן עגול ומפז פרושה עליו, וכסאות לישיבה. הריי הוט היפה והצנוע כאחד, מותאם לחיי הצניעות של הבת הישראלית, והנקיון המופתי השורר בכל חדר וחדר, עושה על המבקרים רושם חזק מאד.

תמונות שונות ממנהיגינו מקשטות את כתלי החדרים, פה ושם, נתקלים בתמונת המורה והמחנך ר' י. ל. אורלאן הי"ד והנשיא ר' יעקב רוזנהיים הי"ו. ועוד.

מהקומה הראשונה עולים לשניה, וכאן אותו המחזה, חדרים גדולים נקיים ומסודרים למופת. ומהשניה לשלישית, ומהשלישית עולים לגג המשתרע על פני כל קומת הבנין, וכאן מתגלה לפנינו נוף נהדר. גנות ופרדסים, ארמונות וחווילות המקיפים את רמת גן.

אי פה, ואי שם, עומדות בחורות אודים מוצלים מאש מארבע כנפות הארץ, אשר הבית הזה מאחד אותן, מתפלאות על הנוף הנהדר בארץ האבות, ומשוחחות מענייני השעה. וכאן מתפתח ויכוח מענין בין מדריכת המוסר, המראה בקיאות רבה בבעיית החנוך הארצי-ישראלי והחגוץ החוץ לארצי, ובין המבקרים — בענייני חנוך שונים.

הלב מתמלא שמחה, שלמרות הכל, נשרו לנו בנות ישראל אמיתיות חורות ברעיון האגודאי, היודעות מה שלפניהן.

בדרך ירידתנו לחדר האוכל הנמצא בקומה התחתונה, מרגישים בטעמים זורחניים ממאכלי שנת הגורפם. בחדר האוכל, שולחנות ארוכים, על יד כל מקום מגת דגים ממולאה, אשר ריחה המפורפל מגרה את התיאבון, על שולחן צדדי, קציצות מירקות, למרות שהמועצה הקציבה בשבילם בשר משחיטת רמת גן, ויתרו על הזכות הזו, היות ובמקרה לא קבלו באותו שבוע בשר "חלק". על השולחן השלישי, מנות ליפתן, הכל מוכן ומזומן לסעודת שבת. מכאן עוברים לשני המטבחים החלבי — והבשרי, דורים יפים ומבריקים, כלים נאים, הכל על טהרת הקורש וההיגיינה.

מחפש אני את ספרית המוסד, וכאן קבלתי למטרפסי: מורנו ר' י. ל. אורלאן אמר, שספריתנו היא, הספר הקטן המסודר מן בראשי תיבות תנ"ך. הספר הקטן הזה, מעט הכמות ורב האיכות הוא, הספרייה שלנו. הסוף בה והפוך בה ומיניה לא תזון. תשובה אפיינית מאד לחניכות בית יעקב... נפרדנו מהמוסד בלב מלא שמחה וחדוות הנפש. ושפתי דובבות תפילו חרישית: יתן השם שנוכה לראות בערי יהודה ובמושבות ישראל, בתים לחלוצים ובתים לחלוצות מעשי ידי אגודאיים, לתפארתם ולתפארת התנועה כולה.

תזקנה ידי העושים, המקדשים במעשיהם את שם התנועה בין חברינו וגם בין מתנגדינו הרבים, הנאלצים בעל כרחם אחרי ביקור בבית החלוצות שברמת גן, לענות אמן אחרי מפעלותיה. דוד זיסבורד

— „איזה חכם המכיר את מקומו“ — על כך אמר צדיק חסידי אחד: — חכם זה שעל ידו מוכר מקום מגורו לרבים, ישנם אנשי שם מפורסמים השוכנים כבוד בעיריות קטנות ונדחות שאין מקומן ידוע ורק שמו של הצדיק מפרסם אותן.

אימרה זו כוחה יפה לבית החלוצות שנוסד ע"י פועלי אגודת ישראל ברמת גן בית החלוצות המהווה חוליה אחת ברשרשרת הארוכה של מעשים ופעולות מצד פא"י, שסודר בטוב טעם ודעת, מפיץ את שם פא"י למרחקים, ומשמש תריס נגד אלו שהסכינו להתייחס לפא"י בביטול גמור. וכרגיל נצחון גורר נצחון. בחירת נציג פא"י למועצה המקומית ברמת גן, הכתה גלים חזקים בין תושבי המקום, וכבר אז ניבאו לפעולות מצד החוג האגודאי הפעיל, ואמנם תוחלתם לא נכזבה. זמן מה אחרי נצחון הראשון, בא נצחון השני, שהתבטא בהקמת בית חלוצות של פא"י.

יסוד בית החלוצות ברמת גן, מהווה מאורע כביר, בחיי החלוצות האגודאיות, המרשימות לחוג הפועלות הנושאות ברמה את דגל אגודת ישראל.

והיות שהענין כל כך קרוב ללב כל יהודי אגודאי, לכן בבואן רמת גן ובשמען שכאן במושבה הדוגלת בפרוגרס וקידמה, מתנוסס בית חלוצות אגודאי, ראשית צעדין כוסנים לביקור באותו בית החלוצות.

ברחוב הראשי הנמצא בעמק הרמת גני, מתנוסס לתפארה בנין ענקי בן שלש קומות.

הבית המכיל בקרבו, חדרים מרווחים ומאווררים, אולמים להרצאות ומטבח מודרני משוכלל בכל השכלולים הטכניים, עושה רושם של איזה ארמון נסיכים. שבת קודש שבה חל בקורי הוסיפה על ההוד השופע מהבית הנהדר הזה — חגיגות יתירה.

כלוית כמה ממכירי, הרחוקים מאד מרמת גן, אגודת ישראל וממנהיגיה, בקרתי את המפעל הענקי הזה, רציתי לשכנע את ידידי אשר אתם מתווכח אני זה זמן ממושך על מהותה של אגוד"י, שלפי דעתם אינה מסוגלת ליצור איזה דבר ממש, — שטועים הם.

לכן כשהראתי להם את החדוש מעשי ידי פועלי אגודת ישראל, הכרתי בהם סיני מני הפתעה בבחינת „ויתד“ לפי שני הפירוש של רש"י. — „מעולם לא האמנתי שזה מפעל של פועלים דתיים אגודאיים“ סח לי מלווי; „עובר אני פעמים אחדות ביום, לפני בנין זה ואף פעם לא עלה במחשבתי על אפשרות כזאת מצד פא"י, ואמנם כשהתקרבונו לחזית הבנין, והתבוננו להשלט הצנוע „בית החלוצות של פא"י, המעיד על בעלות הבנין, שוכנעו מלווי, שאכן פועלים אגודאיים הקימו את המפעל הזה.

עולים על המדרגות האפייניות לבנייה הרמת גנית, פתח הכניסה נפתח לרווחה, האורחים מתקבלים ע"י מדריכת המוסד רבקה אנגלרד, מסנוק שבפולין, אוד מוצל מאש, שנתחשלה בימי מלחמת העולם השנייה בכור האש והדם, בוגרת הסמינר